

Рецензија рукописа књиге

Владан Павловић
СИНТАКСА И ГРАДИЈЕНТНОСТ

Лингвистичка студија *Синтакса и градијентност* аутора Владана Павловића посвећена је проблематици неодређености граница и асиметричности унутрашње организације категорија на синтаксичком нивоу језичке структуре. Она представља део ауторове докторске дисертације „Градијентност у синтаксичким конструкцијама у енглеском језику“, одбрањене 2012. године на Филолошком факултету Унверзитета у Београду, а конципирана је тако да се феномен синтаксичке градијентности систематски осветли како теоријски тако и на аналитичко-дескриптивном плану, на примеру енглеске конструкције типа *NI V N2 to-inf. cl.*, која је репрезентативна за дату појаву будући да наведени формални образац обухвата различите синтаксичке и семантичке интерпретације (нпр. *We like all parents to visit school; We asked the students to attend the lecture; They expected James to win the race* итд.).

Рукопис (обима 214 компјутерски сложених страна формата А4) је структуриран у четири поглавља (Увод, Теоријско-методолошки оквир, Анализа, Закључак), а поред централног текста обухвата и предговор, списак извора грађе и коришћене литературе, и сажетак на енглеском језику. Полазећи са становишта да је валидност теоријског конструкта синтаксичке градијентности могуће и потребно систематски испитати на аналитичко-дескриптивном плану, те да анализа исцрпног језичког корпуса може значајније допунити и унапредити теоријске увиде у природу градијентности у језику и лингвистици, аутор је успешно спровео и јасно представио слојевито истраживање, чији резултати представљају оригиналан и вредан допринос науци о језику.

У теоријској обради предметне тематике, која је утемељена у релевантној литератури (првенствено лингвистичкој, али и филозофској и когнитивно-психолошкој), аутор синтетички представља, критички промишља и појмовно повезује и разрађује различите теоријске перспективе, пружајући свеобухватан и прецизан увид у сложену природу појма градијентности (уз нијансирано одређење обима и садржаја појмова унутаркатегоријалне и међукатегоријалне градијентности), који ће бити драгоцен будућим истраживачима ове проблематике на различитим нивоима језичке структуре и у различитим језицима. На таквој чврсто постављеној теоријској основи, детаљно је разрађен и ваљано примењен метод заснован на вишеструким синтаксичким и семантичким критеријумима, који на иновативан начин интегрише и значајно допуњује раније увиде у синтаксичко-семантичко понашање испитиване енглеске конструкције и сам по себи представља значајан допринос овог истраживања целовитијем сагледавању синтаксе енглеског језика. Анализа је спроведена на веома богатом корпусу (6433 примера), који је наменски сачињен за потребе овог истраживања на основу грађе из двају репрезентативних електронских ресурса енглеског језика (*The British National Corpus* и

Collins COBUILD Resource Pack (2003), уз исцрпан попис глагола који се јављају у испитиваној конструкцији а који су у сврху анализе класификовани према семантичким критеријумима, што је уједно резултирало специфичном базом језичких података која се може даље применити у састављању референтне граматичке и речничке литературе везане за енглески језик. На основу налаза добијених темељно и прецизно спроведеном анализом, постулирају се и теоријски додатно разматрају могући модели градијената за испитивану конструкцију (по групама глагола у односу на степен позитивног, односно негативног реаговања на утврђене синтаксичке и семантичке критеријуме, те по различитим начинима реаговања на дате критеријуме унутар посматраних група глагола). У оштим закључним разматрањима указује се на могуће правце даљих истраживања сродне тематике, као и на потенцијал за примену резултата истраживања у различитим областима. Налази и резултати истраживања су у свим сегментима приказани систематично, јасно и прегледно, а њихово тумачење укључује сагледавање могућих алтернативних интерпретација и ширу теоријску контекстуализацију, уз одговарајућу аргументацију изведених закључака и обиље илустративних примера, при чему се текст одликује високим степеном кохерентности и кохезије.

И у целини и у појединостима, ова студија вишеслојне садржине, дубоког захвата и прецизне изведбе пружа веома вредан допринос лингвистичкој литератури у нашој академској средини, и то на теоријском, методолошком и дескриптивном плану. Она ће несумњиво бити корисна и инспиративна како англистима тако и проучаваоцима других језика заинтересованим за бројна и сложена питања која се тичу међуповезаности синтаксе и семантике, те општег устројства категорија у језику и лингвистици, а при томе може имати и практичну примену у областима наставе енглеског језика, граматичког и лексикографског описа енглеског језика, контрастивне анализе и превођења.

На основу свега изложеног, са задовољством препоручујем да рукопис књиге Владана Павловића под насловом *Синтакса и градијентност* буде прихваћен за објављивање.

Београд, 13.07.2017.

Др Катарина Расулић, ванр. проф.

Катедра за англистику

Филолошки факултет

Универзитет у Београду